

98 (2510) №
Хакё ирёлё

1991 сулхи апрелён
21-мёшёнче тухма тытанны

ХРЕСЧЕН САССИ

КАНУ КУНЁН КАЛАРАМЁ

ЭРНЕКУН

2014,
декабрь/рашнав, 19

КЁСКЕН

Ёнер Мускавра Раçсей Президентчё Владимир Путин пресс-конференци ирттернё. Тёп выранта экономикапа тёнчери лару-тару ыйтавёсем пулна.

Канаш районёнчи Янкълч ял тӳрӳхӳнче Валерий Михайлович Никонов фермер хуҗалӳхӳнче 100 пуҗ вырнаҗмалӳх ӳне вити хута кайна. Ана усна җӳре ялхуҗалӳх министрӳ Сергей Павлов хутшӳнна. Никоновсем җемье фермине аталантарас тӳлӳше ирттерекен конкурса хутшӳнса 5 млн тенкӳлӳх гранта тивӳҗнӳ. «Россельхозбанкран» 2,5 млн тенкӳлӳх кредит илнӳ. Пӳтӳмпе фермана туса пӳтерме 8,3 млн тенкӳ тухса кайна.

ЧР Ялхуҗалӳх министрстви пӳлтернӳ тӳрӳх – 2003 султанпа

яла аталантарма йышӳнна тӳрлӳ программӳпа килӳшӳллӳн ялта пуранакан 7720 җемьене суртпа тивӳҗтернӳ, вӳл шутран 4826-шӳ – җамрӳк җемье. Ку тӳлӳше җитес сул та ӳҗлесӳн, усӳр пуҗне ялти пӳлтерӳшлӳ объектсем патне җитерекен автомобиль сулӳсене те юсама палӳртаҗҗӳ.

«Хыпар» Издательство сурчӳ 16 Хкӳларӳм кӳларса тӳрать. Иртнӳ ытларикун унта ӳҗлекенсен пыҗӳк ушкӳнӳ Вӳрмар районӳнче пулчӳ. җитес ытларикун журналистсем Вӳрнара җитӳҗ.

Халӳха ӳҗпе тивӳҗтерекен патшалӳх службин органӳсене кӳҗалхи 11 уйӳхра ӳҗ вырӳнӳ шыраса 47101 җын пына, вӳсенчен 40696-шне ӳҗ тупса панӳ.

җӳрсӳр хӳвармӳҗ. Ёрчевлӳ те хунавлӳ пулар

Нумай ачаллӳ җемьесене җӳрпе тӳлевсӳр тивӳҗтересси Чӳваш Республикин Пуҗлӳхӳн Указӳпе килӳшӳллӳн пулса пырать. Камсене парасҗӳҗ-ха ӳна? Йӳрки мӳнлерех? Саккуна йышӳнӳранпа, 2011 султанпа, мӳнле улшӳнусем пулса иртнӳ? җак ыйтусене ЧР пурлӳхпа җӳр хутшӳнӳвӳсен министрӳ Анатолий КУЗЬМИН хуравлать.

– 2014 сулхи мартӳн 26-мӳшӳнче Михаил Игнатӳев саккуна хӳш-пӳр улшӳну кӳртрӳ. җӳр илме черете тӳна йышлӳ ачаллӳ җемье хушма хуҗалӳх тытса пымалли лаптӳка хӳй сулласа илме пултарать.

Саккунпах республикапа муниципалитет җӳрне кӳна мар, федераци харпӳрлӳхӳнчине те пама пӳхнӳ. Маларах җемье хӳйсене уйӳрса панӳ лаптӳка илмесӳр тӳрсан, палӳртнӳ вӳхӳт тӳлне заявлени җыраса памасан ӳна Реестран кӳларнӳ пулсан, халӳ җакна пӳрахӳҗланӳ.

– Халӳлӳхе җӳр лаптӳкӳпе миҗе җемьене тивӳҗтернӳ?

– Паянхи куна вырӳнти хӳйтытӳмлӳх органӳсене җӳрпе тивӳҗтерме ыйтса 5222 җемье заявлени тӳратнӳ. Пӳтӳмпе вара 2014 сулхи декабрӳн 1-мӳшӳ тӳлне республикара нумай ачаллӳ 9816 җемьене шута илнӳ.

Заявлени җырынсенчен 3449-ӳшӳ (66 процент) җӳр лаптӳкне пуранмалли уйрӳм сурт тума илесӳн,

1481-ӳшӳ (28 процент) – хушма хуҗалӳх тытма,

292-шӳ (6 процент) – дача тума.

җӳрлӳ пулас текенсем уйрӳмах Шупашкарпа (1739 җемье) җӳнӳ Шупашкар (495) хулисӳнче, Шупашкар районӳнче (532) нумай. Декабрь тӳлне пӳтӳмпе 2799 җӳр лаптӳкӳ уйӳрнӳ. Урӳхла каласан, шута илнӳ җемьесен 54 процентне җӳрпе тивӳҗтернӳ.

2011 султа 491 җемье җӳрлӳ пулна, 2012 султа – 514 җемье, 2013 – 817, 2014 сулхи 11 уйӳхра – 977 җемье.

Пӳтӳмпе нумай ачаллӳ җемьесене 317,8 гектар җӳр панӳ. Вӳл шутран 64 процентне пуранмалли уйрӳм сурт тума; 34 процентне – хушма хуҗалӳх йӳркелеме; 2 процентне – дача тума.

2-мӳш стр. →

ЯЛ-ЙЫШ КИЛ ХӳТЛӳХ СЫВЛӳХ ТӳПЕЛ

ПАЯН кун тӳршӳ 7 сехет те 00 минут. Уйӳх катӳлса пырать. Хӳллехи Микула кунӳ. Суту-илӳ килӳшӳвӳ тумалли ӳнӳҗлӳ кун. Микула кунӳ умӳн йывӳҗсене пас тытсан сӳлӳ ӳнса пулӳ тенӳ.

ЫРАН – Амвросий кунӳ. җак кунран Рашнав уявне хатӳрленме тытӳнна. Хӳвел пӳлӳт хыҗне пытансан – юр җӳвӳ. җанталӳк сивӳ пулсан сур йӳпе-сапаллӳ, су шӳрӳх пулӳ.

ВИҗМИНЕ – Анфиса кунӳнче – хӳрсем килтен тухма шикленнӳ, усал-тӳсел җыпӳҗасран, куҗ ӳкесрен хӳранӳ. Алӳҗӳпе аппаланнӳ. Чи кӳске кун. Шартлама сивӳсен пуҗламӳшӳ.

ЫЙТУ – ХУРАВ

Сурӳх тирне ӳҗта хумалла?
? Таврана шур юр витсен ял җынни выльӳх пуҗма тытӳнать. Ёлӳк сурӳх пуҗсан тирне вырнаҗтарма пулатчӳ. Ятарлӳ пунктсем пурччӳ. Халӳ ниҗта хума җук. Тир завочӳсем хупӳнса пӳтмен пулӳ те? Е чӳвашра тиртен нимӳн тума та пӳлмесӳҗ-и? Гennaдий НИКОЛАЕВ. җӳрпӳ районӳ, җуткасси.

Хаклӳ вулаканӳмӳр, пирӳн республикара сурӳх тирӳнчен алсишран пуҗласа җӳлӳк-кӳрӳк таранах тӳваҗҗӳҗ-ха. Анчӳх халхи вӳхӳтра тир пуҗтармаҗҗӳ. Шупашкарти «Кӳрӳк» хупӳ акционер пӳрлешӳвӳпе җыхӳнтӳмӳр. «Ноябрӳн 1-мӳшӳнчен тир пуҗма чарӳнтӳмӳр. Султалӳк ӳҗлемелӳх пуҗма хунӳ, – терӳҗ вӳсем. – җитес сезон август уйӳхӳнчен уҗӳлать».

Качака мар, хуҗи айӳплӳ

? Пуҗласа качака тытатпӳр. Сӳтне аван парать, анчӳх шӳршӳ пуррипе ӳҗме кӳмӳллах мар. Апрель уйӳхӳнче вӳл пӳранламалла. Мӳнлерех пӳхмалли шухӳшлаттарать.

Чӳн та, качака сӳтӳнчен хӳйне евӳр шӳршӳ кӳме пултарать. Анчӳх җакӳншӳн качака мар, унӳн хуҗи айӳплӳ. Вильӳха таса витере тытсан, җиллине ӳшӳ шывпа суҗса лайӳх типӳтсен, таса савӳт-сапапа усӳ курсан, таса алӳпа сусан сӳтрен кӳмӳла пӳсакан шӳршӳ кӳмелле мар. Качака такине амипе пӳр витерех тытсан унран тухакан каприл кислотин шӳрши сӳвакан качака җӳмне, апатне, айсарӳмне җапать. җакна та астумалла: качакана эрнере пӳр хут та пулин тимӳр турапа е җеткӳпа турамасан тар шӳтӳкӳсем хупла-наҗҗӳ, җавна май ӳтрен тухакан таса-марлӳх сӳте лекет. **Сӳт пахалӳхне тутанса пӳхмасӳрах пӳлмелли ансат меслет пур: качакан пуҗне шӳршласа пӳхмалла, усал шӳршӳ кӳмесен сӳтрен те ыра мар шӳршӳ кӳмӳ.**

Качакана кунне 2 кг утӳ кирлӳ, такине

Евгения АЛЕКСАНДРОВА. Элӳк районӳ. – 3 кг, пуктекине – 1 кг. Чӳкӳнтӳр, кишӳр, купӳста сулҗи җитерсен аван. Хӳлле качакана кунне 3 хут җитермелле: ирпе 6-7 сехетре, кӳнтӳрла, каҗпа 7 сехетре. Шӳрша пӳтӳ лайӳх туйнӳран вӳсем кӳвакарма пуҗланӳ е хӳрсе кайнӳ курака җимесҗҗӳ. җавӳнпа та җӳнӳрен апат хурса париччен валашкана тасатмалла. Пӳранличчен 2 уйӳх юлсан уйрӳмах тимлӳ пӳхмалла. Паха апат җитермелле. Ытларах белоклӳ апат, минерал веществисем памалла. Рационра кальципе фосфор җитмесен ыра-сывӳ пуктеҗ сулалмӳ. Пӳтӳ качакана кунне 2 кг лайӳх утӳ, 1,5-2 кг техӳмлӳ апат (чӳкӳнтӳр, җӳрулми, кишӳр, купӳста, апат-җимӳҗ юлашки), 400 г концентрат җитермелле. Качака тӳракан вырӳнта типӳ пулмалла. Вите тӳрринче вара нимӳнле утӳ та пулмалла мар, айсарӳм саппасӳ җӳҗ.

җӳмарта туччӳр

Хӳлле те җӳмарта лайӳх туччӳр тесен чӳх-чӳпе уйӳхра икӳ хут пулӳ кунӳ туса памалла. Майва пӳҗӳрсе ӳна вӳтетмелле, кӳшт тырӳ хушса валашкана хумалла. җавӳн пекех уйӳхра икӳ хут тулӳ шӳтарса памалла: тырра 12 сехетлӳхе ӳшӳ шывра шӳтермелле. Вӳл сӳмсаланма пуҗласан җӳпре, 3-4 кашӳк сахӳр е варени, ыраш җӳкӳрӳн хытти хушса тата 12 сехет лартмалла. Унтан ӳна валашкана хурса памалла. җапла майпа чӳх организме пӳтӳ нумай витаминпа аминокислот лекет. җакна тума пултарнишӳн хӳвӳрӳн та кӳмӳл тулӳ.

Пӳҗӳк ВӳРТӳНЛӳХСЕМ

✓ Пасар җӳпри пӳлӳмри чечекшӳн паха апат. җӳпрере ӳсен-тӳрана ӳсме кирлӳ усӳллӳ япала нумай. җӳпре чечек савӳтӳнчи тӳпра микрофлорине аванлатать. җӳпре шывне җапла хатӳрлӳҗҗӳ: 1 л лӳп шывра 10 г пасар җӳпри тата 1 кашӳк сахӳр ирӳлтермелле. Ал айӳнче ахаль җӳпре пулмасан типӳтти те юрать: 10 л шывра ӳна 1 г чухлӳ (чӳй кашӳкӳн пӳрре тӳваттӳмӳш пайӳ) тата 3 кашӳк сахӳр ирӳлтермелле. ӳсен-тӳрана унпа тӳрех апатлантармалла мар, 2 сехете яхӳн тӳрӳлантарса лартмалла. Унтан ӳна таса шывпа (1:5) хутӳштарса чечек шӳвармалла.

✓ Хӳйӳрлӳ тата вак чуллӳ җӳр җинче ӳсекен улма-җырла йывӳҗсӳсен тымарӳсем сивӳпе уйрӳмах шар кураҗҗӳ. Тухӳҗӳпе савӳнтарнӳ, җимӳҗне кая юлса татнӳ улмуҗҗисене уйрӳмах тимлӳ пӳхмалла. Юр сахал пулсан ӳна тавраран, сулсем җинчен хыраса йывӳҗ йӳри-тавра хумалла.

✓ Ку таранччен те йывӳҗсем җинче хытса пӳрӳннӳ җимӳҗсем, хурт-кӳпшанкӳ йӳви, сулҗӳ җакӳнса тӳрсан вӳсене илсе сунтармалла.

✓ Йывӳҗӳ хӳвелрен хӳтӳлесе шуратни җийӳнсе пӳтсен җанталӳк ӳшӳтнӳ вӳхӳтра ӳна тепӳр хут шуратмалла. җакна сывлӳш температури 5 градусан сивӳрех мар чухне тумалла.

✓ Хӳлле минерал удобренийӳн саппасне җӳнетме, тӳрлӳ химикат туянма, йывӳҗ кӳлне пуҗма вӳхӳт.

Шәмәршәсене пуляшма

Пенси фончә Чәваш Енри Социаллә программәна аталантарма тата 13 миллион тенкә хушса уйәрнә. Социаллә программәна укса-тенкә ытларак уйәрассине Михаил Игнатъев пусарәвәне үстернә. Ку укса Шәмәршәри халәха пуляшу күрекән социаллә центрән вәхәтләха пурәнмалли уйәрмне туса пәтерме кайе. Факән чухлех укса республика бюджетәнчен те уйәрнә, мәншән тесен Социаллә программәна Раçсей Пенси фончәпе Чәваш Республикин Правительстви пәрешкелех укса уйәрса тәрәт.

Чәваш Республикин Социаллә программине финанслама Пенси фончә кәсәл 15,6 млн тенкә хывнә. Шәмәршәри культура центрәсәр пушне ватәсен сывләхне сирәплетекен «Вега» центра, халәха пуляшу күрекән Муркашри центра тата Күжеçри ача-пәча интернат суртне укса уйәрнә.

Раçсей Пенси фончә регионсенчи социаллә программәсене 2000 сұлтанпа пуляшәт. Ку таранччен Пенси фончә халәха социаллә пуляшу күрекән учрежденисен пурләхпа техника базине сирәплетме тата юсаса сәнетме Чәваш Республикне 270 млн тенкә кусарнә.

Сәрсәр хәвармәс. Ёрчевлә те хунавлә пулар

← 1-мәш стр.

– Анатолий Иванович, сәр лаптәкәпе тивәстерессе еплерех пулса пырать? 5222 сәмьене шута илнә терәр, вәсенчен 1739-әшә – Шупашкарсем. Хуласенче сәр ситет-и?

– Йышлә ачаллә сәмьесене сәрпе тивәстерессине Чәваш Республикин Правительстви тәрәслесе тәрәт. Вырәнти хәйтәтәмләх органәсен шута илнә сәмьесене сәрпе тивәстеремелле. Паянхи куна Улатәр, Канаш, Пәрачкав районәсенче сәр лаптәкәпе туллин тивәстернә. Шәмәршә (99 процент), Етәрне (97), Куславка (90), Йәпреç (80), Сәмәрле (75), Комсомольски (73) районәсенче тата Улатәр хулинче (77) сәр уйәрса парасси калкал пырать.

Хула округәсенче вара ку тәләшпе йывәрләхсем пур. Каләпәр, Сәнә Шупашкарта сәр ыйтакансен 7 процентне кәна тивәстернә, Сәмәрлере – 18, Канашра – 19. Факә тәррәмәнех сәр ситменнипе сыхәннә. Кун пек чухне йывәрләхран тухма сывәхри районсен сәрне пәр муниципалитетран тепәрне кусарәсә. Пушә сәрсене тупса паләртма «халәх инвентаризация» ирттерни те пуляшәт.

Сәнтәрвәрри, Муркаш, Сәрпү, Канаш, Шупашкар районәсенчи ял тәрәхәсем ялхушәләх пәлтәрәшлә сәрсене хәйсен ял чиккине кәртессипе әсләсә.

Муркаш районәчи Катъкас ял тәрәхәненчә вырнаçнә 118 гектар лаптәка Шупашкар хулипе Муркаш районән харпәрләхне кусарнә. Вәсенчен 680 сәр лаптәкә йәркелесе нумай ачаллә 597 сәмьене сәрпе тивәстернә. Сәнтәрвәрри хула чиккине 31 гектар сәр кәртсен Сәнә Шупашкар харпәрләхне 78 сәр лаптәкә ку-

сарнә. Фавән пекех Сәнә Шупашкара Сәрпү районәнчи Рынкә ял тәрәхәненчә 23,8 гектар сәр кусарнә. Сәнә сұлтан ку лаптәксене нумай ачаллә сәмьесене валәссе парәс.

Канаш хула администрацийә Урман ялә сывәхәнчи 10,2 гектар сәртен 56 пай кәларса сұлталәк вәслениччен унпа сәр ыйтакан сәмьесене тивәстерә.

Ку тәләшпе әссем малалла пырәсә.

– Анатолий Иванович, сәр лаптәкәллә пулас тесен чи малтан әста каймалла?

– Сәрлә пулма ирәк пур нумай ачаллә сәмьен вырәнти хәйтәтәмләх органне тәлевсәр сәр илме учета тәмалла. Сәр лаптәкә пулсан әна сийәнчех парәс. Сук тәк – кәтме тивә. Каярах вәл е ку лаптәка харпәрләха тәлевсәр панине пәлтәрсе хут ярса парәс.

Сәр лаптәкне пәр хут сәс парәсә. Йышлә ачаллә сәмье маларах тәлевсәр сәр илнә пулсан әна иккәмәш хут тәлевсәр сәр памәс. Унсәр пушне республикәри мәнпур хәйтәтәмләх органәсем тәлевсәр сәр лаптәкә илнә нумай ачаллә сәмьесене пирвайхи виçә сұлта сәр нәлукәнчен хәтарма йышәннә.

– Сәр лаптәкне харпәрләха илес тесен нумай ачаллә сәмьен мәнле документсем тәрәтмалла?

– Заявлени сыраканән тата сәмьери пур сыннан та хәйсем кам пулнине сирәплетекен документсен копияәсем пулмалла, мәшәрланнине әнентерекен свидетельство копияә тата ача усрава илнә пулсан сакән сичнен калакан суд йышәнәвә е опека органә панә акт копияә кирлә.

Елена НИКОЛАЕВА.

ЭСИР ЫЙТНӘЧЧЕ Пылак юрататәп

Диабет пусланнине әстан пәлмелле? Каләпәр, әпә пите торт тата пирожнай сәме юрататәп. Манпа күршәллә пурәнакан хәрарәм вара вәсене чәтма пултараймасть, анчах вәл диабетпа чирлине пәлтәм.

Людмила ПАВЛОВА.

Пылак сәме юратни усәллә мар палла, анчах иккәмәш типлә диабет палли шутланмасть. Диабет паллисем пачах урәххисем. Пәрремәшәнчен, тәтәшах шыв әсес килни. Әшша пиçсе чупса килнә хыçсән харәсах икә стакан шыв әсәме пулать, анчах сакән хыçсән каллех әсес килни – хытах сисчәвлентермелле.

Иккәмәшәнчен, час-часах шәраскилни. Шыв тәтәнса тәманнипе организм шывсәрланать.

Виçсәмәшәнчен, үт пите типә пулни тата кәсәтни, уйәрмах хул айәнчи, пәс хушшинчи хутламсем канәсәрлантараçсә.

Тәваттәмәшәнчен, тәтәшах ывәннине туйни. Тин сәс сывәрса тәрсан та сын хәйне ывәннән туять. Чәннипе вара, инсулин ситменнипе мәнпур орган апат ситменнине туять – мәншән тесен инсулин кәна юнри глюкозәна пирән органри клеткәсене илсе пырать. Фавәнпа әнтә пуç ыратать, чәре чәхәмплать тата ытти те.

Асәннә симптомсем чи малтанах 1-мәш типлә диабет чухне паләраçсә. Сын уйәх-уйәх сурәрах 10-15 кг таран чакса кайма пултарать. Тепәр чух ачан ура сине тәрсә шула кайма та вәй юлмасть: пуçә саврәнәт, хырәмә ыратать, вәрилентерет. Ашшә-амәшә ачине пуляшма хәтланса ытларак углевод, шоколад парать, кофе әсәме хистет. Ку вара ахаль те йывәр ларутәрәва пушшех те сивәчлетет. Ача начарланма, пәрмаях ывәнма пусласан тәрех тухтәр патне каймалла, юнри сахәр шайне тәрәслемелле.

Иккәмәш типлә диабет пусланнине вара чылай чухне кая юлса сәс пәлетпәр. Чир майәпен, вәртән аталаннипе хәрушә. Тәтәшах сывләш пүләннине туйсан, самәрәлса пырсан, юн пусәмә хәпарсан – сахәр шайне тәрәслеттермелле. Сәмьере кам та пулин диабетпа чирлә пулсан та сийәнчех тухтәр патне каймалла.

ШУТА ИЛМЕ

Юн ушкәнне кура

Сыннан юнә миçемәш ушкәна кәни тәрәх унән сывләхә пирки те тәшмәртме пулать. Психологсен шучәпе I ушкәна кәрекәнсем вәйлә характерлә сынсем, II ушкәнрисем – ыра кәмәллә сынсем, III ушкәна ләкекенсем никама пәхәнманләхәпе, сұл сүреме юратнипе уйәрлса тәрәсә. IV ушкәнрисем – сәмәл характерлә пулнине тата пултаруләхәпе паллә.

I ушкән – авалтан килет

Чи авал пурәннә сынсен юнә ку. Апат-сәмәсә тиркесе сәмен вәсем. Анчах халхисәнчен нумайәшә авалхи йәх-нәсәлпәмәр пек пурне те сәме пултараймасть. Хырәмләх язви сак ушкәнри сынсен темиçе хут ытларак тәл пулни паллә. Ыттисенчен ытларак гастрит, колит, аллерги, астма, ват хәмпә шыçси, инсульт паләрәт. Упре таврашә пәрремәш ушкәнри юна әсәме юратать.

Сак ушкәнри сынсене белоклә апат, сұллә мар аш-какай, пулә сәме сәнеçсә. Сәкәрпа тата сәт-турәхпа асәрханулларах пулмалла. Самәрәлса каясран тәтәшах хускануем тумалла.

II ушкән – чәрепе асәрханмалла

Пурнәç условийәсем улшәннипе пулнәскер вәл. Сак ушкәна кәрекәнсем ытларак усал шыçә чирәсемпе чирләсә. Пневмони, ревматизм, сахәр диабечә, инфаркт суләхать.

Ытларак пахча сәмәсәпе улма-сырла, пулә таврашә сәмелле. Спортпа сине тәрсах кәрешни усса каймасан та пултарать. Ләпкәләх кирлә. Утпе шухәш пәр тәвәре пулни вәсемшән пәлтәрәшләрех. Йогапа кәсәкләни пуляшмалла.

III ушкән – пыртан ярса илет

Виçсәмәш ушкән климат улшәнәвәсене пула пулнә. Сынсен пәр вырәнтан теприне куçма тивнә. Пур чухне те ыра улшәнусем пулнә теиймә. Сак ушкәнрисен карланкәпа хәлха ыратнипе час-часах отоларинголог патне кайма тивет. Цистит, гонорея, стрептококк инфекцияйә, пүре шыçси, радикулит чирәсем юратарах

параçсә вәсене. Суран таврашә часах үт илеймесәр тарәхтарать.

Ытларак сәт-турәх әсәмелле. Шывра ишни, суран чупни, хәвәрт утни, лашапа е велосипедпа сүрени сывләха сирәплетме пуляшә.

IV – иммунитетә сирәплетмелле

Чи сәмрәк та сайра тәл пулакан ушкән. Кунашкал ушкәнлисен иммунитетә хәвшак. Фавәнпах вәсем тәтәшах шәнса пәсәләсә, инфекция чирсем саклатаçсә. Юн пусәмә тәрука хәпарса кайнипе, инсультпа аптрәса үкәсә. Утир, гайморит, анеми чирәсемпе канәсәрланаçсә.

Кирек мән те сәме юрать, анчах виçәллә сәс, сәпах та аш-какайран ытларак пулә сәмелле. Имунитет тытәмне сирәплетмелле.

«КАПКӘН» КӘТЕСӘ

Асәрхаттарни: халәх сәнекен сывату месләчәсемпе усә куриччен тухтәрпа канашласа пәхмалла.

РЕКЛАМА, ПӘЛТЕРҮСЕМ

СУТАТӘП / ПРОДАЮ
2. АКЦИЯ! Блоки керамзитобетонные 20x20x40 – 33 руб., 12x20x40 – 29 руб., 10x20x40 – 25 руб. Высокое кач-во. Доставка. Т. 89674704677.
3. АКЦИЯ! Кольца колодезные диам. 0,7 м, 1 м, 1,5 м. Д-ка манипулятором. Бурение. Т. 89674704677.
4. Пластиковые ОКНА. Низкие цены. Рассрочка. Замер. Доставка. Без вых. Т. 8-987-576-65-62.

5. Блоки керамзитобетонные 20x20x40, 12x20x40, 9x20x40 пропаренные, гидро-вибропрессованные заводские от производителя – недорого; цемент, песок. Доставка. Разгрузка. Без выходных. Кассовый чек, документы. Т. 8-960-301-63-74.
7. Срубы для бани. Доставка по ЧР. Т. 37-28-74.
14. Станки для валяния валенок. Т.: 8-927-861-75-89, 8-937-381-05-85.
15. КИРПИЧ. Т. 89613393363.

21. Керамблоки, гравмассу, песок. Т. 89033456307.
22. Пластиковые ОКНА – немецкое качество. Дешево. Замер. Доставка – бесплатно. Т. 89370101054.
23. Гравмассу, песок, бой кирпича, щебень. Д-ка. Т. 89061355241.
24. Грабли, косилки, сажалки, копалки, орудия, опрыскиватели. Доставка. Т. 89278533596.
33. Гравмассу, песок, щебень, керамзит. Недорого. Доставка. Т. 89053465671.

49. Керамблоки, цемент, керамзит в мешках – цены от производителя. Т. 8-905-344-79-32.
53. ОТРУБИ, зерно, к/корм, сахар, муку. Д-ка. Т. 89373916016.
58. Гравмассу, щебень, песок, керамзит, чернозем. Д-ка. Т. 89276687015.
177. Кирпич красный одинарный, полуторный, силикатный, облицовочный (все цвета), половник, КББ 20x20x40, 20x12x40, гравмассу, керамзит. Доставка. Разгрузка кран-манипулятором. Т.: 44-20-97, 89033582097.

ЧАВАШ ЕН

ЯЛ-ЙЫШ

КИЛ

ХУТЛӘХ

СЫВЛАХ

ТЕПЕЛ

СЁТЕЛЁР ТУЛАХ ПУЛТАР

Уяв салачә

Хатёрленә сымёссене савата сийён-сийён сак йёркепе хумалла: теркәланә хёрлә кәшманпа ыхра, теркәланә сёрулми, 3 сәмарта шурри, вётё-вётё туранә ёне ашә, сурма ункә туса каснә сухан, сәмарта сарри, вётетнә асәрхан майярә. Кашни сий хысқан пәрәспа хутәштарнә майонез сёрмелле.

Рагу – ашпа, купәстапа

1 кг ёне ашә, 500 г купәста, 1-2 пус сухан, 2 шәл ыхра, 2 кашәк тип су,

тәвар, пәрәс.

Ёне ашне пысәках мар татәксем туса касмалла, кастрюле хумалла. Суханпа ыхрана вётё-вётё тураса тип сула ашаламалла, тәварпа пәрәс калаттармалла, унтан 1 стакан шыв хушса вёреме кёртмелле. Соуса кастрюльти аш сине ярса йәваш сулам сине сурма хатёр пуличчен пәшәхламалла. Купәста турамалла, тәварлә шывра пёсёрмелле. Дуршлаг витёр сәрәхтармалла, унтан аш пишекен кастрюле ярса хатёр пуличчен пәшәхламалла.

УСӘ КУРМА

Ыхрана – кәл ашёнче

Фанера ешчәк тәпне 1-2 см хуләнәш кәл сапмалла, унтан ыхрана сума-суммән «кучёпе» лартса тухмалла. Сакан хысқан пусә хупланиччен кәлпе сапмалла (патакки курәнса тәтәрах), каллех тепёр сий ыхра хумалла, кәл сапмалла. Ешчәке хупласа урайне лартмалла. Суллачченең питё лайәх упрәнә.

34 сүлти ёсчен арсын ялта пурәнма килёшекен йёркеллә 30-35 сүлсенчи хёрпе е хёрампә сөмье саварасшән. Ача пурри чәрмав мар. 20 сехет хысқан шәнкәравләр – тел. 89278550602.

САЛАМЛАТПӘР!

Шупашкар районенчи Вәрманкас яләнче пурәнкан Мария Ивановна НИКОЛАЕВАН паян суралнә күнә. Сак ятпа аңа чунтан саламлатпәр. Сиреп сывләх, иксёлми телей, вәрәм ёмёр сунатпәр. Пурнәс тәршәпәх ыр курса пурәнха, ыра суннәмәр.

Ачисем, кинёсем, мәнукёсем, сывәх тәванёсем.

ХАЛЬХИ СИПЛЕВ

СЫВЛАХШАН КАШНИ ЯВАПЛА

КАБИНЕТ МАГНИТНО-РЕЗОНАНСНОЙ ТОМОГРАФИИ
ЛДЦ МИБС ЧЕБОКСАРЫ

Лечебно-диагностический центр
Международного института биологических систем

Тухтәр янипе е харпәр хайне мән те пулин канәсәрлантарнипе сын магнит-резонанс томографийёпе (МРТ) сывләха тёрёслеттересшён. Анчах аста каяс, мәнле сиплев учрежденине суйласа илес текен ыйту канәсәрлантарать. Биологи тытәмән пётём тәнчери институтчён сиплевпе диагностикан Шупашкарти центрә (ЛДЦ МИБС) Чаваш Ен тата Мари Эл халәхне пиләк сул ёнтё йышанать, сак вәхәтра вәл ыра ят сёне илме пултарчә.

Шупашкарти ЛДЦ МИБС центрән ёсә-хөләпе пире пёрремёш квалификация категориеллө рентгенолог врач Людмила МИГУШКИНА паллаштарчә.

– Магнит-резонанс томографне магнит витёмне кура хакласшә. Унән витёмә мән чухлө пысәкрах – савән чухлө лайәхрах. Сак вәхәтрах тёрёслев ирттерекен персонал опычә те пысәк пелтерёшлө. Томограф хальхи йышши пулсан та диагноз паләртасси "конвейер" юхәмёпе пымалла мар. Аппаратән ёс процесне кирлө пек йёркелесе тәмалла. Төпчев ирттерөнә чухне специалистән питё тимлө пулмалла – кашни органа пур енлөн үкөрмелле, шысәсем пуррипе сүккине, вёсем аста тата мәнле ырнашине питё тимлө пәхмалла. Тёрёс диагноз сәс тухтәра кирлө сиплеве паләртма пуләшәт.

– Шупашкарти ЛДЦ МИБС специалистсён асталәхә тивёстөрет-и?

– Пирён республикан төп хулинчи ЛДЦ МИБС специалистсён ирттерөнә тёрёслевсем хальхи медицина ыйтәвёсемпе килёше тәрасшә. Вёсен пётёмлет-

ёвёсемпе сёршыври төрлө клиникәра йышәнашсә сәс мар, диагнозёсене пысәк хак парасшә. Пирён тухтәрсем пурте Биологи тытәмән пётём тәнчери институтчён сиплевпе диагностикан Питёрти центрәнче пелёве үстернө. Паянхи кун Шупашкарта ЛДЦ МИБС икә центрә ёшлет. Вёсенче сывләха "Siemens" фирмән аңлә витёмлө (хәвачёсем – 1.0 тата 1.5 Тесла) томографёсемпе тёрёслесшә. Сакан пек хальхи йышши томографсем пурри пирён аста тухтәрсене пациентсене тёрёсленчә чухне кулленчи ёсхёлре чи сёнә методикәсемпе усә курма пуләшәт. Сертификаци витёр тухнә инженерсем хамәрән пурри вара аппаратурана тивёслө шайра тытса тәма май парать.

– Томографи төпчевө ирттерекен ытти учрежденирен сирён центрсем мәнле уйрәлса тәрасшә?

– Шупашкарти МРТ икә центрә те – Питёрти Биологи тытәмән пётём тәнчери институтчён сип-

левпе диагностика уйрәмёсем. Сёршывёе сакан йышши 60 центр ёшлет. Центрсем пёр-пёринпе телемедийлә сыхәнурә тәрасшә. Кашни диагноза ятарлә консультаци центрәнче пысәк опытлә төрлө специалист тепёр хут төпчесе сиреплетет. Пирён консультант врачсен кашни кун кәткәс та хайне евөр ыйтусене пәхса тухма тивет, савна май вёсем диагноз паләртассипе питё пуян опыт пухнә. Центрти тухтәрсем пурте тенё пекех магнит-резонанс томографийё енёпе диссертаци хутәленө, наукара малалла аталанащә.

– Усал шысәсене паләртсан вёсенчен сирён патәртах сипленме пулать-и?

– ЛДЦ МИБСән радиохирурги центрә пур. Унта "Гамма-нож" тата "Кибер-нож" ятлә хальхи оборудованипе төрлө сёрте ырнашә шысәсене сиплесшә. Кирлө пулсан шысә пайәрка терапияёпе юнашарти сывә төртёмсене лектермесёр витерме пултарасшә.

Енчен те хәвәра япәх туютәр, пус е сурәм ыратать, сыпәсем, пёвер е хырам ай парә канәсәрлантарма пусларёс пулсан вәхәта вәраха ямасәр пирён центрсене килсе тёрёсленөр.

Эпир кашни кун ирхи 6 сехетрен пусласа касхи 23 сехетчен ёшлетпөр. Кану тата уяв күнёсенче те пирён центр алакёсем усә.

Тёрёсленме килес текенсем сак телефонсемпе шәнкәравласа сярәнма пултарасшә:

8(8352) 23-56-84, 23-56-27. Шупашкар хули, Трактор тәвакансен проспекчә, 46 («Хулан 1-мөш клиника больницә» БУ).

8(8352) 23-81-20, 23-81-21. Шупашкар хули, Гагарин урамё, 53 («Хулан 2-мөш больницә» БУ).

ЛО-21-01-001040 лицензия ЧР Сывләх сыхлав министрствы 18.03.2014 сүлта панә.

Реклама

СПЕЦИАЛИСТПА КАНАШЛАР, ТЁРЁСЛЕВ КАМА ТАТА ХАҢАН ЮРАМАННИНЕ ЫЙТСА ПЁЛЁР

ЧАВАШ НАЦИ РАДИО ПРОГРАММИ (72,41 УКВ, 105 FM ХУМСЕМ СИНЧЕ)

Тунтикун, декабрән 22-мөшө
6.30-07.00 Ялтан яла. (12+) 7.10-8.00 Янра, юрә! (хит-парад). (12+) 8.10-8.30, 11.10-11.30, 15.10-15.30, 16.10-16.30, 17.10-17.30, 18.10-18.30, 19.10-19.30, 20.10-20.30, 21.10-21.30, 23.10-23.30 Юрә вәчәри. (12+) 8.30-9.00 Тема дня. (12+) 15.30-16.00 Сёр сум. (12+) 9.10-10.00 Неформат. (12+) 10.10-10.30, 22.10-22.30 Тәван юрә-көвө. (12+) 10.30-11.00 Символ веры. (12+) 11.30-12.00 Ялтан яла. (12+) 12.10-14.00 Чёрен тухакан сәмаксем. (12+) 14.10-15.00 Путешествие в историю чуваш. (12+) 15.30-16.00 Мәшәр сунат. (12+) 16.30-17.00 Социальный вопрос. (12+) 17.30-18.00 Перекресток. (12+) 18.30-19.00 Тема дня. (12+) 19.30-20.00 Теллө каласы. (12+) 20.30-21.00 Уйәхли юмакёсем. (6+) 21.30-22.00 Семье ашши. (12+) 22.10-23.00 Янра юрә! (хит-парад). (12+) 23.30-24.00 Присягая Родине. (12+)

Сёнә юрә 6.05-6.10, 7.05-7.10, 8.05-8.10, 9.05-9.10, 10.05-10.10, 11.05-11.10, 14.05-14.10, 15.05-15.10, 16.05-16.10, 17.05-17.10, 18.05-18.10, 19.05-19.10, 20.05-20.10, 21.05-21.10, 22.05-22.10

Тунтикун – эрнекун
6.00, 7.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00 – Хыпарсөм. (12+)
8.00, 9.00, 11.00, 14.00, 16.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 – Новости. (12+)

Ытларикун, декабрән 23-мөшө
6.10-6.30, 7.10-8.00 Ирхи кәмәл. (12+) 6.30-7.00, 21.30-22.00 Республика сасси. (12+) 8.10-8.30, 9.10-9.30, 10.10-10.30, 16.10-16.30, 17.10-17.30, 18.10-18.30, 20.10-20.30, 21.10-21.30, 22.10-22.30, 23.10-23.30 Юрә вәчәри. (12+) 8.30-9.00, 19.10-19.30 Тема дня. (12+) 9.30-10.00 Теллө каласы. (12+) 10.30-11.00 Социальный вопрос. (12+) 11.10-11.30 Тәван юрә-көвө. (12+) 11.30-12.00, 22.30-23.00 Семье ашши. (12+) 12.05-14.00 Чёрен тухакан сәмаксем. (12+) 14.10-15.00 Янра юрә! (хит-парад). (12+) 15.30-16.00 Ачаләх урхамакё. (12+) 16.30-17.00, 23.30-24.00 Экстренный час. (16+) 17.30-18.00 Сёр сум. (12+) 18.30-19.00 Тәван ас-хакәл. (12+) 19.30-20.00 Чёре суралнә савәсем. (12+) 20.30-21.00 Уйәхли юмакёсем. (6+)

Сёнә юрә 6.05-6.10, 7.05-7.10, 8.05-8.10, 9.05-9.10, 10.05-10.10, 11.05-11.10, 14.05-14.10, 15.05-15.10, 16.05-16.10, 17.05-17.10, 18.05-18.10, 19.05-19.10, 20.05-20.10, 21.05-21.10, 22.05-22.10

Юнкун, декабрән 24-мөшө
6.10-6.30, 7.10-8.00 Ирхи кәмәл. (12+) 6.30-7.00, 21.30-22.00 Республика сасси. (12+) 8.10-8.30, 10.10-10.30, 11.10-11.30, 14.10-14.30, 15.10-15.30, 16.10-16.30, 18.10-18.30, 20.10-20.30, 21.10-21.30, 22.10-22.30, 23.10-23.30 Юрә вәчәри. (12+) 9.10-10.00 Женская среда. (12+) 10.30-11.00 Тәван ас-хакәл. (12+) 11.30-12.00 Сёр сум. (12+) 12.05-14.00 Чёрен тухакан сәмаксем. (12+) 14.30-15.00 Семье ашши. (12+) 15.30-16.00 Перекресток детский. (16+) 16.30-17.00, 23.30-24.00 Экстренный час. (16+) 17.10-18.00 Пёччен мар. (12+) 18.30-19.00 Ялтан яла. (12+) 19.10-19.30 Тема дня. (12+) 19.30-20.00 Теллө каласы. (12+) 20.30-21.00 Бумеранг. (12+) 22.30-23.00 Чёре суралнә савәсем. (12+)

Сёнә юрә 6.05-6.10, 7.05-7.10, 8.05-8.10, 9.05-9.10, 10.05-10.10, 11.05-11.10, 14.05-14.10, 15.05-15.10, 16.05-16.10, 17.05-17.10, 18.05-18.10, 19.05-19.10, 20.05-20.10, 21.05-21.10, 22.05-22.10

Кёснерникун, декабрән 25-мөшө
6.10-6.30, 7.10-8.00 Ирхи кәмәл. (12+) 6.30-7.00, 8.10-8.30, 9.10-9.30, 14.10-14.30, 17.10-17.30, 20.10-20.30, 22.10-22.30, 23.10-23.30 Юрә вәчәри. (12+) 8.30-9.00, 23.30-23.00 Республика сасси. (12+) 10.10-11.00 Пёччен мар. (12+) 11.10-12.00 Чөнтөрлө чаршав. (12+) 12.05-14.00 Чёрен тухакан сәмаксем. (12+) 15.10-16.00 Путешествие в историю чуваш. (12+) 16.10-16.30 Тәван юрә-көвө. (12+) 16.30-17.00, 23.30-24.00 Экстренный час. (16+) 17.30-18.00 Ачаләх урхамакё. (12+) 18.10-19.00 Тәван ас-хакәл. (Сөнә сул умёни кәларәм) (12+) 19.10-19.30 Тема дня. (12+) 19.30-20.00 Студгородок. (12+) 20.30-22.00 Сичё юрә. (12+)

Сёнә юрә 6.05-6.10, 7.05-7.10, 8.05-8.10, 9.05-9.10, 10.05-10.10, 11.05-11.10, 14.05-14.10, 15.05-15.10, 16.05-16.10, 17.05-17.10, 18.05-18.10, 19.05-19.10, 20.05-20.10, 21.05-21.10, 22.05-22.10

Эрнекун, декабрән 26-мөшө
6.10-6.30, 7.10-8.00 Ирхи кәмәл. (12+) 6.30 Республика сасси. (12+) 8.10-8.30, 14.10-14.30, 18.10-18.30 Юрә вәчәри. (12+) 8.30-9.00, 19.10-19.30 Тема дня. (12+) 9.10-10.00 Неформат. (12+) 10.10-11.00 Тәван ас-хакәл. (Сөнә сул умёни кәларәм) (12+) 11.30-12.00 Пултарулаң сулөпе. (12+) 12.05-14.00 Чёрен тухакан сәмаксем. (12+) 14.30-15.00 Сёр сум. (12+) 15.10-16.00 Пачәшкә сәмакё. (12+) 16.10-16.30, 17.10-17.30 Тәван юрә-көвө. (12+) 16.30-17.00 Социальный вопрос. (12+) 17.30-18.00 Чёре суралнә савәсем. (12+) 18.30-19.00 Ялтан яла. (12+) 19.30-20.00 Присягая Родине. (12+) 20.10-24.00 Касхи микс. (12+)

Сёнә юрә 6.05-6.10, 7.05-7.10, 8.05-8.10, 9.05-9.10, 10.05-10.10, 11.05-11.10, 14.05-14.10, 15.05-15.10, 16.05-16.10, 17.05-17.10, 18.05-18.10, 19.05-19.10, 20.05-20.10, 21.05-21.10, 22.05-22.10

Шәматкун, декабрән 27-мөшө
6.00-7.00 Чөнтөрлө чаршав. (12+) 7.05-8.00 Женская среда. (12+) 9.05-9.30, 10.05-10.30, 15.05-15.30, 16.05-16.30, 18.10-18.30, 19.05-19.30 Юрә вәчәри. (12+) 8.30-9.00 Пултарулаң сулөпе. (12+) 9.30-10.00 Рабочая смена. (12+) 10.30-11.00 Чөртөхә сути. (12+) 11.05-11.30, 15.05-15.30, 17.05-17.30 Тәван юрә-көвө. (12+) 11.30-12.00 Ачаләх урхамакё. (6+) 12.00-12.10, 16.00-16.10 Хыпарсөм. (12+) 12.10-14.00 Чёрен тухакан сәмаксем. (12+) 14.05-15.00 Радиотеатр. 1 пайё. (12+) 15.30-16.00 Пурнәс сынни. (12+) 16.30-17.00 Студгородок. (12+) 17.30-18.00 Шурәм пус. (12+) 18.30-19.00 Ялтан яла. (12+) 19.30-20.00 Уйәхли юмакёсем. (6+) 20.05-24.00 Касхи микс. (12+) Сёнә юрә 6.05-6.10, 7.05-7.10, 8.05-8.10, 9.05-9.10, 10.05-10.10, 11.05-11.10, 14.05-14.10, 15.05-15.10, 16.05-16.10, 17.05-17.10, 18.05-18.10, 19.05-19.10, 20.05-20.10, 21.05-21.10, 22.05-22.10

Вьрсарникун, декабрән 28-мөшө
6.05-6.30, 7.05-7.30, 9.05-9.30, 15.05-15.30 Юрә вәчәри. (12+) 6.30-7.00 Пултарулаң сулөпе. (12+) 7.30-8.00 Чөртөхә сути. (12+) 8.05-8.30, 11.05-11.30, 16.10-16.30, 17.05-17.30 Тәван юрә-көвө. (12+) 8.30-9.00 Присягая Родине. (12+) 9.30-10.00 Шурәм пус. (12+) 10.05-11.00 Сичё юрә. (12+) 11.30-12.00 Ачаләх урхамакё. (12+) 12.05-14.00 Чёрен тухакан сәмаксем. (12+) 14.05-15.00 Радиотеатр. 2 пайё. (12+) 15.30-16.00 Пурнәс сынни. (12+) 16.30-17.00 Рабочая смена. (12+) 17.10-18.00 Пёччен мар. (12+) 18.10-19.00 Икёлми сәлкусөм. (12+) 19.05-20.00 Янра юрә! (хит-парад). (12+) 20.05-24.00 Касхи микс. (12+) Сёнә юрә 6.05-6.10, 7.05-7.10, 8.05-8.10, 9.05-9.10, 10.05-10.10, 11.05-11.10, 14.05-14.10, 15.05-15.10, 16.05-16.10, 17.05-17.10, 18.05-18.10, 19.05-19.10, 20.05-20.10, 21.05-21.10, 22.05-22.10

ТУНТИКУН, 22	ЫТЛАРИКУН, 23	ЮНКUN, 24	КЕШЕРНИКУН, 25	ЭРНЕКУН, 26	ШАМАТКУН, 27	ВЫРСАРНИКУН, 28							
ПЕРВЫЙ КАНАЛ 5.00 «Доброе утро» 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 1.00, 3.00 Новости 9.15, 4.25 Контрольная закупка 9.45 «Жить здорово!» 12+ 10.55 Модный приговор 12.15, 21.35 Т/с «МАЖОР» 16+ 14.25, 15.15 «Время покажет» 16+ 16.00 «Мужское / Женское» 16+ 17.00, 2.50, 3.05 «Наедине со всеми» 16+ 18.45 «Давай поженемся!» 16+ 19.50 «Пусть говорят» 16+ 21.00 «Время» 23.40 «Вечерний Ургант» 16+ 0.00 «Поэзер» 16+ 1.15 Т/с «ВЕГАС» 16+ 3.40 «В наше время» 12+	ПЕРВЫЙ КАНАЛ 5.00 «Доброе утро» 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 0.15, 3.00 Новости 9.15 Контрольная закупка 9.45 «Жить здорово!» 12+ 10.55 Модный приговор 12.15, 21.35 Т/с «МАЖОР» 16+ 14.25, 15.15 «Время покажет» 16+ 16.00, 3.15 «Мужское / Женское» 16+ 17.00, 2.25, 3.05 «Наедине со всеми» 16+ 18.45 «Давай поженемся!» 16+ 19.50 «Пусть говорят» 16+ 21.00 «Время» 23.40 «Вечерний Ургант» 16+ 0.30 «Структура момента» 16+ 1.35 Т/с «ВЕГАС» 16+ 4.00 «В наше время» 12+	ПЕРВЫЙ КАНАЛ 5.00 «Доброе утро» 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 0.10, 3.00 Новости 9.15 Контрольная закупка 9.45 «Жить здорово!» 12+ 10.55 Модный приговор 12.15 Т/с «МАЖОР» 16+ 14.25, 15.15 «Время покажет» 16+ 16.00, 3.10 «Мужское / Женское» 16+ 17.00, 2.20, 3.05 «Наедине со всеми» 16+ 18.45 «Давай поженемся!» 16+ 19.50 «Пусть говорят» 16+ 21.00 «Время» 21.35 Т/с «ПОД КАБЛУКОМ» 12+ 23.35 «Вечерний Ургант» 16+ 0.25 На ночь глядя 16+ 1.20 Т/с «ВЕГАС» 16+ 3.50 «В наше время» 12+	ПЕРВЫЙ КАНАЛ 5.00 «Доброе утро» 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 0.10, 3.00 Новости 9.15 Контрольная закупка 9.45 «Жить здорово!» 12+ 10.55 Модный приговор 12.20, 21.35 Т/с «ПОД КАБЛУКОМ» 12+ 14.25, 15.15 «Время покажет» 16+ 16.00, 3.05 «Мужское / Женское» 16+ 17.00, 2.15 «Наедине со всеми» 16+ 18.45 «Давай поженемся!» 16+ 19.50 «Пусть говорят» 16+ 21.00 «Время» 23.35 «Вечерний Ургант» 16+ 0.25 На ночь глядя 16+ 1.20 Т/с «ВЕГАС» 16+ 3.50 «В наше время» 12+	ПЕРВЫЙ КАНАЛ 5.00 «Доброе утро» 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости 9.15 Контрольная закупка 9.45 «Жить здорово!» 12+ 10.55 Модный приговор 12.20 Т/с «ПОД КАБЛУКОМ» 12+ 14.25, 15.15 «Время покажет» 16+ 16.00, 4.15 «Мужское / Женское» 16+ 17.00 «Жди меня» 18.45 «Человек и закон» 16+ 19.50 «Получи!» Новогодний выпуск 16+ 21.00 «Время» 23.35 «Вечерний Ургант» 16+ 23.50 «Вечерний Ургант» 16+ 0.45 Х/ф «СОБЛАЗНИТЕЛЬ ПОКИНУТЫЕ» 16+ 2.35 Х/ф «ВЛИЯНИЕ ГАММА-ЛУЧЕЙ НА БЛЕДНО-ЖЕЛТЫЕ НОГОТКИ» 16+ 5.00 «В наше время» 12+	ПЕРВЫЙ КАНАЛ 6.00, 10.00, 12.00, 18.00 Новости 6.10 Х/ф «ОДИНОЧНОЕ ПЛАВАНИЕ» 8.10 «Армейский магазин» 16+ 8.45 «Смешарики. ПИН-код» 8.55 «Здоровье» 16+ 10.15 «Непутевые заметки» 12+ 10.35 «Пока все дома» 11.25 Фазенда 12.15 «Теория заговора» 16+ 13.15 «Черно-белое» 16+ 14.20 «Евгения Добровольская. Все было по любви» 12+ 15.25 «Голос» Финал 12+ 17.45 «Голос. На самой высокой ноте» 18.50, 22.30 Церемония вручения национальной премии «Золотой граммофон» 12+ 21.00 Воскресное «Время» Итоги года 23.50 Х/ф «ОЗ: ВЕЛИКИЙ И УЖАСНЫЙ» 12+ 2.15 Х/ф «НА САМОМ ДНЕ» 16+ 4.00 «В наше время» 12+	ПЕРВЫЙ КАНАЛ 5.00 Утро России 9.00, 3.30 «Бэкфайр», «Быоти и другие. Сто лет дальней авиации» 9.55 «О самом главном» 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Местное время 11.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+ 12.55 «Особый случай» 12+ 14.50 Вести. Дежурная часть 15.00 Т/с «СЕРДЦЕ ЗВЕЗДЫ» 12+ 16.00 Т/с «ПОКА СТАНИЦА СПИТ» 12+ 17.30 Т/с «ПО ГОРЯЧИМ СЛЕДАМ» 12+ 18.30 «Прямой эфир» 12+ 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с «БРАТЯ ПО ОБЕМНУ-2» 12+ 0.45 «Краснодарский спрут. Коррупция по-советски» 1.50 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРИЙ» 16+ 4.20 Комната смеха	РОССИЯ 1 5.00 Утро России 9.00, 3.40 «Бэкфайр», «Быоти и другие. Сто лет дальней авиации» 9.55 «О самом главном» 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Местное время 11.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+ 12.55 «Особый случай» 12+ 14.50 Вести. Дежурная часть 15.00 Т/с «СЕРДЦЕ ЗВЕЗДЫ» 12+ 16.00 Т/с «ПОКА СТАНИЦА СПИТ» 12+ 17.30 Т/с «ПО ГОРЯЧИМ СЛЕДАМ» 12+ 18.30 «Прямой эфир» 12+ 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с «БРАТЯ ПО ОБЕМНУ-2» 12+ 23.50 Т/с «Своя земля» 1.00 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРИЙ» 16+ 4.25 Комната смеха	РОССИЯ 1 5.00 Утро России 9.00, 3.30 «Диктор Иванович. Солдат телевидения» 9.55 «О самом главном» 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Местное время 11.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+ 12.55 «Особый случай» 12+ 14.50 Вести. Дежурная часть 15.00 Т/с «СЕРДЦЕ ЗВЕЗДЫ» 12+ 16.00 Т/с «ПОКА СТАНИЦА СПИТ» 12+ 17.30 Т/с «ПО ГОРЯЧИМ СЛЕДАМ» 12+ 18.30 «Прямой эфир» 12+ 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с «БРАТЯ ПО ОБЕМНУ-2» 12+ 23.50 Т/с «Своя земля» 1.00 Х/ф «КОЛБЕ ШАРЛОТ-ТБ» 4.15 Комната смеха	РОССИЯ 1 5.00 Утро России 9.00, 2.45 «Трофейная Германия» 12+ 9.55 «О самом главном» 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Местное время 11.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+ 12.55 «Особый случай» 12+ 14.50, 4.45 Вести. Дежурная часть 15.00 Т/с «СЕРДЦЕ ЗВЕЗДЫ» 12+ 16.00 Т/с «ПОКА СТАНИЦА СПИТ» 12+ 17.30 Т/с «ПО ГОРЯЧИМ СЛЕДАМ» 12+ 18.30 «Прямой эфир» 12+ 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с «БРАТЯ ПО ОБЕМНУ-2» 12+ 22.50 «Вечер с Владимиром Соловьевым» 12+ 0.30 «Сухой» Выбор цели» 1.30 Х/ф «КОЛБЕ ШАРЛОТ-ТБ» 3.35 Комната смеха	РОССИЯ 1 5.00 Утро России 8.55 Мусульмане 9.10 «Крымская фабрика грез» 10.05 «О самом главном» 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Местное время 11.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+ 12.55 «Особый случай» 12+ 14.50, 4.25 Вести. Дежурная часть 15.00 Т/с «СЕРДЦЕ ЗВЕЗДЫ» 12+ 16.00 Т/с «ПОКА СТАНИЦА СПИТ» 12+ 17.30 Т/с «ПО ГОРЯЧИМ СЛЕДАМ» 12+ 18.30 «Прямой эфир» 12+ 21.00 Специальный корреспондент 16+ 23.00 Х/ф «КРОВЬ С МОЛОКОМ» 12+ 1.00 Х/ф «СЛОН И МОСЬКА» 12+ 2.40 Горячая десятка 12+ 3.40 Комната смеха	РОССИЯ 1 4.45 Х/ф «ОДУВАНЧИК» 12+ 6.35 «Сельское утро» 7.05 Диалоги о животных 8.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести 8.10, 11.25, 14.25 Местное время. Вести-Москва 8.20 «Военная программа» Александра Сладкова 8.50, 3.40 «Планета собак» 9.25 Суботник 10.05 «Моя планета» представляет. «Одна на планете. Исландия. Женский род» 11.35 «Честный детектив» 16+ 12.05, 14.35 Х/ф «ПРОДАЕТСЯ КОШКА» 12+ 15.05 «Это смешно» 12+ 17.55 Х/ф «СВАДЬБЫ НЕ БУДУТ» 12+ 20.30 Х/ф «СЛАБАЯ ЖЕНЩИНА» 12+ 0.25 Х/ф «ТАРИФ» «СЧАСТЛИВАЯ СЕМЬЯ» 12+ 2.15 Х/ф «НЕВЕСТА» 12+ 4.10 Комната смеха	РОССИЯ 1 4.45 Х/ф «ОДУВАНЧИК» 12+ 6.35 «Сельское утро» 7.05 Диалоги о животных 8.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести 8.10, 11.25, 14.25 Местное время. Вести-Москва 8.20 «Военная программа» Александра Сладкова 8.50, 3.40 «Планета собак» 9.25 Суботник 10.05 «Моя планета» представляет. «Одна на планете. Исландия. Женский род» 11.35 «Честный детектив» 16+ 12.05, 14.35 Х/ф «ПРОДАЕТСЯ КОШКА» 12+ 15.05 «Это смешно» 12+ 17.55 Х/ф «СВАДЬБЫ НЕ БУДУТ» 12+ 20.30 Х/ф «СЛАБАЯ ЖЕНЩИНА» 12+ 0.25 Х/ф «ТАРИФ» «СЧАСТЛИВАЯ СЕМЬЯ» 12+ 2.15 Х/ф «НЕВЕСТА» 12+ 4.10 Комната смеха	РОССИЯ 1 4.45 Х/ф «ОДУВАНЧИК» 12+ 6.35 «Сельское утро» 7.05 Диалоги о животных 8.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести 8.10, 11.25, 14.25 Местное время. Вести-Москва 8.20 «Военная программа» Александра Сладкова 8.50, 3.40 «Планета собак» 9.25 Суботник 10.05 «Моя планета» представляет. «Одна на планете. Исландия. Женский род» 11.35 «Честный детектив» 16+ 12.05, 14.35 Х/ф «ПРОДАЕТСЯ КОШКА» 12+ 15.05 «Это смешно» 12+ 17.55 Х/ф «СВАДЬБЫ НЕ БУДУТ» 12+ 20.30 Х/ф «СЛАБАЯ ЖЕНЩИНА» 12+ 0.25 Х/ф «ТАРИФ» «СЧАСТЛИВАЯ СЕМЬЯ» 12+ 2.15 Х/ф «НЕВЕСТА» 12+ 4.10 Комната смеха

САНТАПАК	Шупашкарта	Вăхăт	19.12	20.12	21.12	22.12	23.12
	Температура, °С	2-4 сехетре 14-16 сехетре	-4 -2	-4 +1	-1 -1	-5 -1	-10 -4
	Юр савать		**	-	-	-	**
	Атмосфера пусамĕ, мм.		747	738	740	741	739

АУ «Издательский дом «Хыпар»
требуется
МЕНЕДЖЕР
ПО РЕКЛАМЕ
Зарплата высокая + %
Справки по телефонам:
56-00-67, 56-04-14.

АУ «Издательский дом «Хыпар»
СДАЕТ ПОМЕЩЕНИЯ
ПОД ОФИС
на 7 этаже Дома печати
Справки по телефонам:
28-83-70, 56-04-14.

6.30 «Евроныс»
10.00, 15.00, 19.00, 23.10 Новости культуры
10.15 «Наблюдатель»
11.15 Т/с «РАССЛЕДОВАНИЯ КОМИССАРА МЕГРЭ». «МОЙ ДРУГ МЕГРЭ»
12.00, 16.40 «Мировые сокровища культуры»
12.15 «Острова»
12.55, 22.40 Д/с «Апостолы».
«Филипп и Варфоломей»
13.20, 0.00 Х/ф «КАК ВАЖНО БЫТЬ СЕРЬЕЗНЫМ»
15.10 Academia
16.00 Искусственный отбор

РЕКЛАМА, ПЕЛТЕРУСЕМ

СУТАТАП / ПРОДАЮ
659. ОКНА и ПОТОЛКИ. Немецкое качество. Монтаж по ГОСТу. Пенсионерам скидки. Рассрочка. Т. 89176627164.
736. КОЛЬЦА колодезные – 0,7; 1,0; 1,5. Доставка. Т.: 89033797768, 362623.
779. Кирпич рядовой, лицевой; керамблоки, кольца. Доставка. Т.: 89063804835, 89276674605.
787. Кирпич любой, гравмассу, песок, щебень. Д-ка. Т. 89033228078.

792. Нетелей черной-пестрой породы со сроком отела в марте и апреле – в Шумерлинском районе. Т. 8-927-844-45-00.
ПУЛАШУ / УСЛУГИ
32. Лечение алкоголизма. Анонимно. Консультация бесплатная с 8 до 19 ч., сб., воскр. с 8 до 13 ч. А: Чаб., пр. Ленина, 56. Т. 552733. Лич. ПО 21-01-001 096 от 06.06.2014г. МЗСР Рф. Имеются противопоказания, проконсультируйтесь со специалистом.
63. Известный Чебоксарский экстрасенс, маг, хиромант, астролог Олег Боголюбов решает многие жизненные проблемы. Т. 89674743783.

152. Бурение скважин на воду. Т. 89603021293.
660. Утепление домов эковатой. Профессиональный монтаж. Гарантия кач-ва. Доступные цены. Рассрочка. Т. 89196691666.
744. Натяжные ПОТОЛКИ за 1 день. Т. 8-937-397-24-42.
789. РЕМОНТ: эл/пилы, рубанки, болгарки, зернодробилки, дрели, пылесосы, соковыжималки, мясорубки; ПЕРЕМОТКА эл. двигателей, якорей. Т. 8-905-027-46-59 (г. Чебоксары, Гладкова, 9).

ТУЯНАТАП / КУПЛЮ
332. Бычков, телок, коров, свиноматок. Т. 89279993737.
433. Коров. Т. 89278508564.
ЕЩЕ / РАБОТА
54. Монолитчики, каменщики в Подмоковье. Вахта, жилье, питание. Т. 8-917-673-77-73.
110. В связи с началом строительства нового объекта **требуются монолитчики, каменщики.** Тел. 8-925-002-22-38.

«ХРЕСЧЕН САССИ» Обществѣна политика хаҗасчѣ Индекс 54838 Учредительсем – Чăваш Республикин Информаци политика тата массăллă коммуникациен министерствин, Чăваш Республикин Информаци политика тата массăллă коммуникациен министрствин «Хыпар» Издательство сурчĕ Чăваш Республикин хайтыгăмла учрежденийĕ	ДИРЕКТОР-ТĔП РЕДАКТОР – В.В. ТУРКАЙ Редактор – Е.Н. НИКОЛАЕВА (тел. 56-34-63) Редакцияте издатель адресĕ: Шупашкар, И. Яковлев пр., 13. Телефонсем: директор-тĕп редактор – 56-00-67, тĕп редактор сума – 62-04-54, пайсем – 56-34-63, 62-50-06, 28-86-68, реклама пай тел. факс – 28-83-70. Факс (8352) 62-50-06	www.hypar.ru, e-mail: atal-volga@mail.ru	Хаҗата 2013 сулхи раштав уйăхĕн 10-мĕшĕнче Федерацин сыхăну, информаци технологиĕсемпе массăллă коммуникациен сферинчи саккунесе пăхăнине санаҗа таракан службин Чăваш Республикинчи управленийĕ ПИ ТУ 21-00305 № регистрациленĕ. Хаҗата «Хыпар» Издательство сурчĕ АУ техника центрĕнче калапăнă хатĕр оригинал-макетран «Чăваш ЕН» ИПК ПУП типографийĕнче пичетленĕ. 428019, Шупашкар, И. Яковлев пр-чĕ, 13.	Графика 17 сехетре алă пусмалла. 17 сехетре алă пуснă. Заказ 4889 Тираж 20834
---	---	---	---	---

* Рекламăна пелтерусем. Реклама тексчĕсемпе пелтерусемшĕн вĕсене паракансем яваплă.